

Er det økt risiko for uønskede hendelser på sjøen grunnet ulike språk ombord?

Det er grunn til å tro at språklige utfordringer er noe å være spesielt oppmerksomme på, og ha gode rutiner og prosedyrer og opplæring for å unngå at uønskede hendelser kan skje som en følge av språkforviklinger.

I spørreundersøkelsen om maritim sikkerhet ble det stilt noen spørsmål om samarbeid og kommunikasjon. To av disse var konkrete på om farlige situasjoner kan oppstå grunnet at ikke alle snakker samme språk, samt om sammensetningen av nasjonaliteter om bord fører til dårligere samarbeid. Disse spørsmålene ble kun stilt til de som tidligere hadde krysset av for at de arbeidet ombord med personer av ulike nasjonaliteter. Det utgjorde i underkant av 3000 besvarelser

I tillegg ble tilsvarende om språk også gjort opp mot de fartøyene som bruker los. Et spørsmål til loser om det er utfordrende å kommunisere med fartøyets mannskap på grunn av språkbarrierer, og et spørsmål til mannskap; om det er utfordrende å kommunisere med los på grunn av språkbarrierer.

At ikke alle snakker samme språk kan resultere i farlige situasjoner

Totalt sett svarer 489 personer «helt enig», og 858 personer «noe enig» på dette spørsmålet. Det tilsvarer ca 45% av alle besvarelsene.

De fartøytypene som har hovedvekten av flere nasjonaliteter er lasteskip oversjøisk fart, nærskipfart og offshore, samt store passasjerskip og flyttbare innretninger. Det understrekes likevel at observasjonen gjelder for alle fartøygrupper

Det spørres ikke i undersøkelsen noe om hva som kan være årsak til at nesten halvparten av de som arbeider sammen med flere nasjonaliteter mener at ulike språk kan resultere i farlige situasjoner. Det kan tenkes å være alt fra teknisk kvalitet på kommunikasjonsutstyr som vanskeliggjør forståelse av andre språk, eller rett og slett til at en unngår å kommunisere om en ikke føler en behersker arbeidsspråket tilstrekkelig.

Det bør i alle tilfeller gjøres tiltak og å ha gode prosedyrer og rutiner på fartøy der flere nasjonaliteter arbeider for å unngå uønskede hendelser som skyldes språkproblemer.

Det hender at sammensetningen av nasjonaliteter om bord fører til dårligere samarbeid

Tilsvarende tall finner en på spørsmålet om det hender at sammensetningen av nasjonaliteter om bord fører til dårligere samarbeid.

Av de 2964 personene som svarte, er 936 personer «helt uenig» i påstanden, og 508 personer er «noe uenig». 402 personer svarer «verken eller», 757 stk svarer «noe enig» og 309 svarer «helt enig» på det samme.

Det vil si at de førstnevnte 1444 personene som er helt eller noe uenig utgjør nesten 49%, mens de 1066 som er helt eller noe enig i påstanden utgjør ca 36%.

Til tross for at halvparten ikke finner at sammensetningen av nasjonaliteter om bord fører til dårligere samarbeid er det verdt å merke seg, og gjøre tiltak og ha gode rutiner, for at 36% mener at samarbeidet kan bli dårligere.

Det er utfordrende å kommunisere med fartøyets mannskap (for losere) på grunn av språkbarrierer

Blant losere som har svart på disse spørsmålene (119 stk av de som gjør oppdrag på fartøy med flere nasjonaliteter), så svarer et flertall at det er utfordrende å kommunisere med noen i mannskapet. 58% er noe enig i påstanden, mens 5,9% er helt enig.

15,1% er noe uenig, mens 6,7 % er helt uenig i påstanden om at språkbarrierer gjør det utfordrende å kommunisere. Resten svarte «hverken eller».

Det er ikke konkretisert hvilke flagg eller nasjonaliteter som kan være mer utfordrende å kommunisere med, men grunnleggende er det viktig å få frem viktigheten av at alt mannskap må kunne arbeidsspråket ombord godt.

Det er utfordrende å kommunisere med los (for mannskap) på grunn av språkbarrierer

På spørsmålet om det er utfordrende å kommunisere med los på grunn av språkbarrierer er det grunn til å tro at det vil være usikre tall. Undersøkelsen ble for utenlandsk mannskap gjort på engelsk, og det kan dermed antas at de som svarer praktiserer engelsk ganske bra.

Videre er det også mulig at det er losen som kan være vanskelig å forstå om en er i andre, utenlandske farvann.

I hvert fall oppgir et stort flertall at de er uenige i påstanden. 457 personer som har hatt kontakt med los har svart. 61,9% er helt uenig (283 personer), og 14% er noe uenig i at det er utfordrende å kommunisere med los grunnet språkbarrierer. Det utgjør nesten 76% av respondentene.

14,9% (68 personer) er dog noe enig i at det kan være utfordrende å kommunisere, mens 2,6% (7 stk) er helt enig.

Hvilket arbeidsspråk benyttes primært på fartøyet du arbeider

Det er norsk som primært er arbeidsspråket på de fleste fartøygrupper. Lasteskip innenfor kategoriene offshore, oversjøisk fart og nærskipfart, samt store passasjerskip skiller seg ut der en god del har engelsk som arbeidsspråk. Ved oversjøisk fart er det et flertall som har engelsk som arbeidsspråk, mens innenfor offshore er det nesten halvparten.

Tabellen viser en oversikt over primært arbeidsspråk:

Fartøystype	Arbeidsspråk		
	Norsk	Engelsk	Annet
Passasjerskip - innenriks ferje	963	4	6
Passasjerskip - store passasjerskip	483	73	3
Passasjerskip - mindre passasjerskip	93	9	0
Passasjerskip - hurtigbåt	230	1	0
Lasteskip - offshore	227	204	11
Lasteskip - nærskipfart	503	115	16
Lasteskip - oversjøisk fart	677	797	52
Lasteskip - under 24 meter	166	4	2
Fiskefartøy - under 15 meter	7	0	0
Fiskefartøy - over 15 meter under 500 BT	38	3	0
Fiskefartøy - over 15 meter over 500 BT	96	18	8

Flyttbar innretning	230	34	11
---------------------	-----	----	----

Oppsummering

Tallene i spørreundersøkelsen gir grunnlag for å hevde at språkbarrierer kan øke risikoen for uønskede hendelser.

Rederier og organisasjoner bør dermed kontinuerlig påse at alle ansatte tilfredsstillt et godt minimumsnivå på arbeidsspråket ombord (engelsk). Prosedyrer og rutiner ved ansettelse må være hensiktsmessige.

Det kan være hensiktsmessig å praktisere og jevnlig repetere innholdet i IMO sin «[Standard Marine Communication Phrases \(SMCP\)](#)». Da er en omforent i betydning og forståelse av det aller meste.

Videre bør det ses på at det tekniske utstyret for kommunikasjon er best mulig med tanke på lyd kvalitet. Det vil si alt fra mikrofon i enheten som sender og høyttaleren/ørepluggen i enheten som mottar.

Grunnleggende god HMS, som god opplæring og familiarisering, klare prosedyrer for arbeidsoppgaver og ansvarsfordeling, samt gjennomføring av risikovurderinger i forkant av risikofylte arbeidsoperasjoner, er i betydelig grad også med på å redusere risikoen for uønskede hendelser, også der det er multinasjonalt mannskap med engelsk arbeidsspråk.